

کتاب طه

فوت و فن فلسفه

راهنمای عملی موفقیت در رشته فلسفه

نایجل واربرتون

ترجمه علیرضا حسن پور

فهرست

- یادداشت مترجم برویرایش دوم ۱۱
- پیشگفتار مترجم ۱۳

دیباچه

- فلسفه یک سرگرمی تماشاگرانه نیست ۱۵
- متفکریا محقق صرف ۱۸

مهارت خواندن فعالانه

- منفعل نباشید ۲۲
- نظر جان استوارت میل درباره ارزش به پرسش کشیدن عقاید ۲۶
- نگاهی اجمالی به متن بیندازید ۲۶
- در جزئیات غرق نشوید ۲۸
- به دنبال نشانه‌ها بگردید ۲۹
- مطمئن شوید که منظور تمام مثال‌ها را می‌دانید ۳۰
- معنای کلمات کلیدی را در فرهنگ فلسفی پیدا کنید ۳۲
- برخی از اصطلاحات غیرانگلیسی که در متون فلسفی به کار می‌روند ۳۳

مهارت گوش دادن فعالانه

- کلاس درس رسمی ۳۷
- به استدلال‌ها توجه کنید ۳۹
- انتظار نداشته باشید موقعی که خواهید چیزی یاد بگیرید ۳۹
- خود را آماده کنید ۴۱
- حواس‌تان به منوها باشد ۴۲

مهارت مباحثه فعالانه

- ۴۵ مباحثه، استدلال و بررسی
- ۴۸ پرسش‌گر باشید
- ۵۰ مختصر صحبت کنید

مهارت نوشتن فعالانه

- ۵۳ بنویسید
- ۵۴ پرسش را تحلیل کنید
- ۵۶ پرسش‌های مقایسه‌ای
- ۵۷ پرسش‌های مربوط به کاربرد نظریه‌ها
- ۵۸ قبل از شروع نوشتن، برنامه‌ریزی کنید
- ۵۸ هرچه زودتر نوشتن را شروع کنید
- ۵۹ خواننده خود را در نظر بگیرید
- ۶۰ دقیق باشید
- ۶۲ برخی غلط‌ها و اشتباهات املائی
- ۶۲ از کلمات قلنبه‌سلنبه برای موضوع استفاده نکنید
- ۶۳ سر بسته به مطالب اشاره نکنید؛ آنها را صراحتاً بیان کنید
- ۶۴ واضح بنویسید
- ۶۵ شش رهنمود از جُرج اورول
- ۶۶ از ساختار جملات پیچیده اجتناب کنید
- ۶۷ دلیل بیاورید
- ۶۹ مطلبی بیان کنید، از آن دفاع کنید، مناسب آن را نشان دهید
- ۷۰ یک نمونه از پاراگراف سه بخشی
- ۷۱ مطالب مرتبط با موضوع بنویسید
- ۷۳ پاراگراف‌ها را بر مبنای محتوا تنظیم کنید نه بر مبنای اندازه
- ۷۳ نشانه‌های راهنما را در نوشته‌های خود بگنجانید
- ۷۴ از نقل قول‌ها کم استفاده کنید
- ۷۵ به دلایل نقض توجه کنید
- ۷۵ سرفقت علمی نکنید

دیباچه

برخی پیش از آنکه فکر کنند می‌میرند. در حقیقت همین‌طور است.
برتراند راسل^۱

فلسفه یک سرگرمی تماشاگرانه نیست

هنگامی که دانشجویان درسی را در فلسفه آغاز می‌کنند، غالباً درباره اینکه چه انتظاری از آنها می‌رود، دچار سردرگمی می‌شوند. هدف این کتاب کوچک روشن کردن همین مطلب است. اگر شما به توصیه‌های آن عمل کنید، استفاده بهتر و مؤثرتری از زمان مطالعه خود خواهید کرد و از این رهگذر متفکر بهتری خواهید شد. نکته مهمی که هنگام مطالعه فلسفه باید به خاطر داشته باشید این است که فلسفه یک سرگرمی تماشاگرانه نیست. شما باید در مقام یک فیلسوف، و نه صرفاً گزارشگری که از دور گزارش می‌کند، با اندیشه‌های فلسفی مواجه بشوید. مطالعه فلسفه مستلزم آموختن فلسفه‌ورزی است و این نوع مواجهه جزئی ضروری از این فرایند است. به این ترتیب مطالعه فلسفه با مثلاً مطالعه شعر تفاوت دارد. معمولاً هنگام مطالعه شعر لازم نیست یا از شما انتظار نمی‌رود

1. Bertrand Russell

مهارت خواندن فعالانه

خواندن کتاب‌های خوب مانند گفت‌وگو با برجسته‌ترین متفکران سده‌های گذشته و نیز شبیه گفت‌وگویی حساب‌شده است که در آن مؤلفان فقط بهترین اندیشه‌های خود را به ما می‌نمایانند.

رنه دکارت، گفتار در روش¹

هرچند سروکار داشتن با اندیشه‌های برخی از بزرگ‌ترین و مشهورترین متفکران و نیز مطالعه عمیق‌ترین پرسش‌های زندگی، هیجان‌انگیز و الهام‌بخش است، این امر ممکن است رعب‌انگیز و دلهره‌آور نیز باشد. شما در بعضی از مراحل تحصیل‌تان موظف به خواندن مقالات یا کتاب‌هایی خواهید شد که در نگاه اول (و حتی اغلب در نگاه دوم، سوم، چهارم و پنجم نیز، اگر توان رجوع مکرر به آنها را داشته باشید) اصلاً هیچ معنایی ندارند. اما به این دلیل از ادامه کار منصرف نشوید؛ ممکن است درک نکنید، همه ما حتی کسانی که بیست سال یا حتی بیشتر در این رشته به مطالعه پرداخته‌اند، دریافت و فهم نوشته‌های فلسفی را دشوار می‌یابیم. اگر افرادی به شما بگویند که هرگز هیچ مشکلی در فهم و دنبال کردن سررشته مطالب مقالات یا کتاب‌های فلسفی نداشته‌اند، قطعاً یا دروغ می‌گویند یا خودشان را فریب می‌دهند. مطالعه و تحصیل فلسفه ممکن است دشوار باشد و این امر عمدتاً به دلیل انتزاعی بودن این رشته است و همین امر

1. *Discourse on Method*

می‌تواند دنبال کردن رشته بحث را فوق‌العاده دشوار کند. خواندن فلسفه عبارت از تماس برقرار کردن با امور واقع نیست بلکه گلاویز شدن با افکاری است که کاملاً مبهم به نظر می‌رسند. چنانچه کتابی را می‌خوانید که در دوران گذشته نوشته شده، احتمالاً این افکار به زبانی منسوخ بیان شده‌اند و کتاب حاوی اصطلاحات فنی یا واژه‌های رایجی است که به شیوه‌ای نامأنوس به کار رفته‌اند. این را هم باید پذیرفت که همه فیلسوفانی که آثارشان ارزش مطالعه کردن دارد، واضح نمی‌نویسند. برخی حتی ظاهراً از مبهم بودن نوشته‌های خود لذت هم می‌برند. با این حال، راه‌کارهایی هست که می‌تواند شانس بهتری به شما در درک متونی که باید بخوانید، بدهد.

منفعل نباشید

خواندن، ترفندی ماهرانه برای اجتناب از تفکر است.

سرآرتور هِلپس، دوستان در شورا^۱

اشتباه است که خواندن را کاری منفعلانه تلقی کنید. خواندن نوعی فعالیت است. باید درباره آنچه می‌خوانید تفکر و پرسش کنید نه اینکه افکار دیگران را از بر کنید. اگر با آنچه می‌خوانید برخورد انتقادی داشته باشید، آن را بسیار بهتر خواهید فهمید و بهتر به خاطر خواهید آورد و برای شما زنده و معنادار خواهد بود. به علاوه، شما دیگر این مطالب را چیزی تلقی نخواهید کرد که باید برای گذراندن امتحان از بر کنید بلکه آن را محرکی برای تفکر کردن درباره مسائلی که برایتان مهم است، خواهید انگاشت. اگر بدون واکنش نشان دادن واقعی نسبت به مطالبی که می‌خوانید، فقط نگاهی سطحی به آنها بیندازید، آنچه می‌خوانید احتمالاً به صورتی بی‌روح و به درد نخور برایتان باقی خواهد ماند، خشک و مبهم به نظر خواهد رسید و سرانجام به احتمال زیاد خوابتان خواهد برد.

خواندن با ذهن همان کاری را می‌کند که ورزش با بدن می‌کند.

ریچارد استیل^۲

1. Sir Arthur Helps, *Friends in Council*

2. Richard Steele